

HRVATSKI SABOR

KLASA: 391-01/25-01/2

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 26. ožujka 2025.

Hs**NP*391-01/25-01/2*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije, s Konačnim prijedlogom zakona***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnio Klub zastupnika SDP-a, aktom od 26. ožujka 2025. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njegovo ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Klub je odredio sve zastupnike Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

HRVATSKI SABOR KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

Klasa:
Urbroj:

Zagreb, 26. ožujka 2025. godine

Hs**NP*391-01/25-01/2*6532-2-25-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB

Primljeno:	26-03-2025		
Klasifikacijska oznaka	391-01/25-01/2		Org. jed.
			65
Uredžbeni broj	632-2-25-1	Pri.	Vrijednost
		1	-

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 – pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda) i članka 172. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 123/20), Klub zastupnika SDP-a podnosi Prijedlog Zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije, s Konačnim prijedlogom zakona.

Za predstavnike Kluba zastupnika SDP-a koji će u ime Kluba sudjelovati u radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela određeni su svi zastupnici Kluba zastupnika SDP-a.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA SDP-a

Siniša Hajdaš Dončić

u.2.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE
ENERGIJE, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama Zakona o tržištu električne energije sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. Ustava Republike Hrvatske, (Narodne novine, broj 85/2010 –pročišćeni tekst i 5/14 – Odluka Ustavnog suda).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Uvod

Energetske zajednice smatraju se jednim od ključnih elemenata za ostvarivanje ciljeva energetske transformacije EU-a do 2050. godine, a formalno priznanje dobile su kroz paket direktiva Čista energija za sve Europljane 2019. godine. Strategija EU-a za solarnu energiju (SWD (2022) 148 final), postavlja cilj uspostave minimalno jedne energetske zajednice utemeljene na obnovljivim izvorima energije, do 2025. godine, u svakoj jedinici lokalne samouprave koja broji više od 10.000 stanovnika.

Energetske zajednice mogu se pojaviti u tri pravna oblika, u nastavku su za svaku kategoriju sažeto prikazane glavne prepreke i prijedlozi rješenja.

Energetske zajednice građana

U Hrvatskoj su trenutno formalno uspostavljena tek tri energetska zajednica građana (dalje u tekstu EZG) sukladno Registru energetskih zajednica građana kojeg vodi Hrvatska energetska regulatorna agencija (dalje u tekstu HERA). Ključni problemi za uspostavu EZG:

- U Republici Hrvatskoj, prema zakonu, EZG može sudjelovati u proizvodnji, opskrbi, potrošnji, agregiranju, skladištenju energije, uslugama energetske učinkovitosti ili uslugama punjenja za električna vozila ili pružati druge energetske usluge, a svaka EZG se pri registraciji tretira kao da planira obavljati sve navedene usluge. To u praksi znači da svaka skupina građana zainteresiranih za uspostavu EZG mora dobiti dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti pri Hrvatskoj energetske regulatornoj agenciji (HERA) neovisno o djelatnostima kojima se želi baviti.
- EZG su pravno ograničene na sudjelovanje članova koji su fizičke osobe, jedinice lokalne samouprave ili mala poduzeća.
- EZG može biti samo pravna osoba koja posluje na načelima neprofitnosti.

Zajednice obnovljive energije

U Republici Hrvatskoj trenutno nije formalno uspostavljena niti jedna zajednica obnovljive energije (dalje u tekstu: ZOE). Ključni problemi za uspostavu ZOE:

- U Hrvatskoj, prema zakonu, ZOE smatra se energetske djelatnošću, te time, kao i EZG podliježe obvezi ishođenja dozvole pri HERA-i, pri čemu sama djelatnost zajednice obnovljivih izvora energije uopće nije definirana nadležnim pravilnikom, odnosno kao energetska djelatnost uopće nije navedena te pravno nije moguće dobiti dozvolu za nepostojeći pravni oblik.

Zajednice suvlasnika u višestambenim zgradama

Ključni problemi za uspostavu zajednice suvlasnika u višestambenim zgradama:

- Zakon o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji i Zakon o tržištu električne energije definiraju dva oblika zajednica suvlasnika pri čemu su članovima istih pridruženi različiti uvjeti sudjelovanja na tržištu električne energije.

Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predlaže se – za energetske zajednice građana:

- Pojednostaviti i olakšati proces registracije EZG tako da za samu uspostavu EZG nije potrebna dozvola HERA-e, odnosno da se Organiziranje energetske zajednice građana ne smatra energetsom djelatnošću kao takvo, već da je dozvole od HERA-e potrebno dobiti ovisno o tipu energetske usluge koju će EZG pružati i da predmetne dozvole potražuje ravnopravno s ostalim sudionicima na tržištu električne energije.
- Omogućiti sudjelovanje ostalih dionika kojima obavljanje energetske djelatnosti nije primarna djelatnost te ukloniti ograničenje na neprofitne organizacije.

Predlaže se – za zajednice obnovljivih izvora energije:

- Pojednostaviti i olakšati proces registracije ZOE tako da za samu uspostavu ZOE nije potrebna dozvola HERA-e, odnosno da se ZOE ne dodjeljuje pravni status energetske djelatnosti

Predlaže se za zajednice suvlasnika u višestambenim zgradama:

- Potrebno je uskladiti prava i obveze članova zajednice suvlasnika u Zakonu o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji i Zakonu o tržištu električne energije na način da oni članovi koji imaju pravo na samoopskrbu zadržavaju to pravo i unutar zajednice suvlasnika

Posljedice koje će proisteći donošenjem Zakona

Iako je 2021. godine formalno uspostavljen zakonodavni okvir za energetske zajednice u Republici Hrvatskoj temeljem kojeg se građani mogu udruživati kroz tri različita oblika energetske zajednice, u ožujku 2024. godine uspješno je registrirana prva energetska zajednica građana s ukupno 4kW instalirane snage, a u kolovozu su registrirane još dvije sukladno Registru HERA-e, no a do siječnja 2025. godine ne postoji niti jedna operativna energetska zajednica koja svojim članovima odnosno vlasnicima udjela pruža usluge radi kojih je ista i osnovana. Primarni razlog sporog razvoja energetske zajednice u hrvatskoj je kompleksna i spora procedura koja proizlazi iz postojećeg zakonodavnog okvira, te nespremnost operatora distribucijskog sustava (HEP ODS) na pružanje usluge dijeljenja energije. Dok se ne stvore povoljni uvjeti za dijeljenje energije od strane HEP ODS-a niti jedna energetska zajednica koja se želi baviti dijeljenjem električne energije neće moći djelovati.

Tako je trenutno za osnivanja energetske zajednice građana i zajednice obnovljive energije potrebno osigurati dozvolu za obavljanje energetske djelatnosti, proces za koju je administrativno i financijski zahtjevan te upitno dostižan običnim građanima. Time je značajno ograničena mogućnost pokretanja malih projekata od strane lokalnih zajednica, koji bi upravo

trebali činiti srž scene energetske zajednice. Stoga do sada u Hrvatskoj, unatoč značajnom interesu javnosti te više aktivnih inicijativa, iste se teško uspjevaju formalno registrirati i osigurati dozvolu za sudjelovanje na tržištima energije.

Energetske zajednice nude mogućnost zajedničkog investiranja građana, poduzetnika i javnog sektora u različite projekte iz područja energetike, omogućujući im da postanu aktivni sudionici energetske tranzicije, a da pritom izravno „osjete“ koristi poput manjih izdataka za energiju, povećanja ugone stanovanja i rada te čišći okoliš.

Energetske zajednice također mogu izravno doprinositi smanjenju energetske siromaštva jer se energija proizvedena na javnim i drugim objektima i površinama može povoljno ili besplatno dodijeliti ranjivim kućanstvima, a osim toga energetske zajednice mogu ranjive skupine građana na različite načine uključiti u svoje projekte time ih osnažujući da postanu aktivni sudionici energetske tranzicije.

Predloženim izmjenama i dopunama postojećeg zakonodavnog okvira osigurat će ubrzanje razvoja energetske zajednice u Republici Hrvatskoj, a time i ravnopravno sudjelovanje svih članova lokalne zajednice u energetske tranziciji kao i postizavanje nacionalnih i EU ciljeva.

Slijedom navedenog, uz navedeni prijedlog izmjena Zakona o tržištu električne energije, predlagatelji predlažu kao dio „paketa“ zakonskih izmjena i izmjene Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

U skladu s člankom 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku radi:

- usklađivanja s europskim zakonodavstvom konkretno Direktivom(EU) 2024/1711 Europskog PARLAMENTA I VIJEĆA od 13. lipnja 2024. o izmjeni direktiva EU) 2018/2001 i (EU) 2019/944 u pogledu poboljšanja modela tržišta električne energije u Uniji, u dijelu uređenja prava na dijeljenje energije na način opisan člankom 15.a Direktive, kao i u na odnosu na članak 31. iste Direktive u kojem članku se mijenjaju stavci 2. i 3. kojim se u stavku 2. zabranjuje operatoru distribucijskog sustava diskriminirati korisnike sustava ili kategorije korisnika sustava, uključujući zajednice obnovljive energije i energetske zajednice građana, a u stavku 3. obvezuje operatora distribucijskih sustava da pruža informacije korisnicima sustava,

kategorijama korisnika sustava, uključujući zajednice obnovljive energije i energetske zajednice građana, a u vezi pristupa i korištenju sustava.

- sprečavanja ili otklanjanja većih poremećaja na tržištu energije uzrokovanih neusklađenom i nedovoljno jasnim procesima dijeljenja energije.

- činjenice da je od donošenja zakona do danas registrirano samo tri energetske zajednice građana, a koje u punom smislu još uvijek operativno ne djeluju, te da u Republici Hrvatskoj još ne postoji niti jedna zajednica obnovljive energije usprkos tome što se iste snažno potiču u okviru Europske Unije.

- rok za stavljanje na snagu zakona i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom već je počeo teći te je prvi odnosno 17. siječnja 2025. već i istekao, a drugi rok 17. srpnja 2025. koji se odnosi na članak 2. točke 2. i 5. još teče te je Republika Hrvatska kao država članica obvezna postupiti sukladno istima.

- kako ne bi došlo do daljnjih i većih negativnih posljedica za tržište energijom.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O TRŽIŠTU ELEKTRIČNE ENERGIJE, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA

Članak 1.

U Zakonu o tržištu električne energije („Narodne novine“, broj 111/21 i 83/23.) u članku 3. stavku 1. točka 21. mijenja se i glasi:

„21. energetska zajednica građana je pravna osoba koja se temelji na dobrovoljnom i otvorenom sudjelovanju te je pod stvarnom kontrolom članova ili vlasnika udjela koji su fizičke osobe, jedinice lokalne i regionalne samouprave, mala ili srednja poduzeća, ustanove i druge organizacije čije djelatnosti odgovaraju svrsi osnivanja energetske zajednice građana. Primarna svrha energetske zajednice građana je pružanje okolišne, gospodarske ili socijalne koristi svojim članovima ili vlasnicima udjela ili lokalnim područjima na kojima djeluje, a ne stvaranje financijske dobiti i koja može sudjelovati u proizvodnji, među ostalim iz obnovljivih izvora, opskrbi, potrošnji, agregiranju, skladištenju energije, uslugama energetske učinkovitosti ili uslugama punjenja za električna vozila ili pružati druge energetske usluge svojim članovima ili vlasnicima udjela.“

Članak 2.

U članku 4. stavku 1. točka 9. briše se.

Dosadašnja točka 10. postaje točka 9.

Članak 3.

U članku 25. stavku 5. riječi „80%“ brišu se.

Članak 4.

U članku 26. stavci 1., 2., 5., 8. i 15. mijenjaju se i glase:

(1) Energetska zajednica građana je pravna osoba koja je osnovana na području Republike Hrvatske, čiji se vlasnici udjela ili članovi dobrovoljno udružuju kako bi ostvarili prednosti razmjene energije proizvedene i potrošene na određenom prostornom obuhvatu lokalne zajednice, čiji su dioničari ili članovi fizičke osobe, mala, srednja i velika poduzeća ili jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave, te čija je prvotna svrha pružiti okolišnu, gospodarsku ili socijalnu korist zajednice za svoje dioničare ili članove ili za lokalna područja na kojima djeluje, a ne financijska dobit.

(2) Vlasnik udjela ili član u energetske zajednici građana može biti fizička ili pravna osoba, uključujući jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave, mikropoduzeće, malo, srednje i veliko poduzeće, ustanove, udruge, zadruge i ostale prikladne organizacije, čije je mjesto stanovanja, poslovnog nastana ili poslovnog prostora na području Republike Hrvatske.

(5) Sudjelovanje u energetske zajednici građana otvoreno je i dobrovoljno u skladu s uvjetima sudjelovanja u energetske zajednici građana koje je energetska zajednica građana dužna donijeti najkasnije 15 dana prije početka svojih aktivnosti na bilo kojem tržištu električne energije.

(8) Na obračunskom mjernom mjestu vlasnika udjela odnosno člana energetske zajednice građana vrijede prava i obveze krajnjeg kupca, aktivnog kupca ili korisnika postrojenja za samoopskrbu odnosno korisnika mreže.

(15) Energetska zajednica građana ima pravo na obračunskim mjernim mjestima vlasnika udjela i članova energetske zajednice urediti dijeljenje električne energije iz proizvodnih postrojenja i postrojenja za skladištenje energije energetske zajednice građana, aktivnog kupca ili korisnika postrojenja za samoopskrbu koji je član energetske zajednice građana u skladu s općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom dok se na obračunskim mjernim mjestima vlasnika udjela i članova energetske zajednice građana zadržavaju prava i obveze krajnjih kupaca odnosno korisnika mreže.“

Članak 5.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovim se člankom predlaže izmijeniti i dopuniti sada važeće odredbe članka 3. stavka 1. točke 21. ovog zakona na način da se proširuje krug pravnih subjekata koji mogu biti članovi ili vlasnici udjela pod čijom stvarnom kontrolom može biti energetska zajednica građana. Novo predloženi pravni subjekti su srednja poduzeća te ustanove i druge organizacije čije djelatnosti odgovaraju svrsi osnivanja energetske zajednice građana. Prethodno navedeno bolje odgovara stanju u praksi te omogućava brži i lakši razvoj energetske zajednice građana, a što odgovara i nacionalnim i europskim ciljevima.

Nadalje predlaže se jasnije određenje primarne svrhe energetske zajednice građana na način da se ista određuje u zasebnoj rečenici kako bi se bolje i lakše shvatila svrha istih.

Izmjenom ovog članka osigurava se jasnije i šire definiranje potencijalnih članova energetske zajednice koji imaju stvarnu kontrolu kako bi sama definicija bila u skladu s EU direktivom. Nadalje, bitno je napomenuti da članovi i vlasnici udjela mogu biti i oni akteri koji nisu ovdje izrijekom navedeni (npr. velika poduzeća) no isti ne mogu imati nad zajednicom stvarnu kontrolu.

Uz članak 2.

Ovim se člankom predlaže brisati točku 9. članka 4. stavka 1. važećeg zakona, kojim odredbama su taksativno navedene energetske odnosno elektroenergetske djelatnosti. Predlaže se brisanje organiziranja energetske zajednice građana kao energetske odnosno elektroenergetske djelatnosti jer se time potencijalnim energetskim zajednicama građana kao energetskim zajednicama otežava pa skoro i onemogućava osnivanje i operativno poslovanje, a na što ukazuju primjeri iz prakse. Strogo definiranje energetske zajednice građana odnosno organiziranja energetske zajednice građana kao energetske odnosno elektroenergetske djelatnosti dovodi do kompleksne administrativne i pravne procedure, nametanja dodatnih troškova neprofitnom organizacijskom obliku i ne odgovara samoj svrsi organiziranja odnosno osnivanja energetske zajednice građana.

Uz članak 3.

Ovim se člankom predlaže brisanje propisanog postotka od 80% u odredbi članka 25. stavka 5. važećeg zakona kojom je odredbom određeno kolika može biti ukupna priključna snaga u smjeru predaje električne energije u mrežu na obračunskim mjernim mjestima skupine krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju.

Nadalje, ovom izmjenom predlaže se da ukupna priključna snaga u smjeru predaje električne energije u mrežu na obračunskim mjernim mjestima skupine krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju ne smije biti veća od ukupne priključne snage u smjeru preuzimanja električne energije iz mreže na tim obračunskim mjernim mjestima.

Dakle, ovim prijedlogom nastoje se uskladiti odredbe Zakona o tržištu električnom energijom i Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji u kojim odredbama se regulira prethodno navedena materija.

Uz članak 4.

Ovim se člankom predlaže urediti odredbe članka 26. važećeg Zakona o tržištu električnom energijom, odnosno pojedine stavke, konkretno stavak 1, 2, 5, 8 i 15 iz razloga navedenih kako slijedi.

U članku 26. stavku 1. i 2. predlaže se proširiti krug pravnih subjekata koji mogu biti članovi ili vlasnici udjela energetske zajednice građana te se nastoji ukinuti kriterij neprofitnosti za energetske zajednice građana, a što odgovara postojećoj praksi unutar Europske Unije.

Nadalje, predlaže se u članku 26. stavku 5. brisati obvezu energetske zajednice građana da uvjete sudjelovanja u istoj objavi na svojim mrežnim stranicama, obzirom se time samo nepotrebno nameću obveze koje niti su potrebne niti su nužne za uspješno funkcioniranje energetske zajednice građana. Također prethodno navedenom obvezom samo se nameću dodatni troškovi energetske zajednici građana.

Nadalje predloženim promjenama u članku 26. stavku 8. i 15. nastoje se uskladiti odredbe ovog članka i stavka sa odredbama članka 51. Zakona o obnovljivim izvorima energije i visokoučinkovitoj kogeneraciji.

Uz članak 5.

Ovim se člankom utvrđuje dan stupanja na snagu ovog Zakona.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU

Značenje pojedinih pojmova

Članak 3.

(1) Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *Agencija za suradnju energetske regulatora* (u daljnjem tekstu: ACER) je tijelo za suradnju energetske regulatora na razini Europske unije u skladu s Uredbom (EU) 2019/942 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. lipnja 2019. o osnivanju Agencije Europske unije za suradnju energetske regulatora (Tekst značajan za EGP) (SL L 158, 14. 6. 2019.)

2. *Agencija* je Hrvatska energetska regulatorna agencija. Kada je ovim Zakonom Agencija ovlaštena za donošenje pravilnika, taj pravilnik donosi Upravno vijeće Agencije

3. *agregator* je sudionik na tržištu koji se bavi agregiranjem

4. *agregiranje* je djelatnost koju obavlja fizička ili pravna osoba koja može kombiniranjem snage i/ili iz mreže preuzete električne energije više kupaca ili operatora skladišta energije ili snage i/ili u mrežu predane električne energije više proizvođača ili aktivnih kupaca ili operatora skladišta energije radi sudjelovanja na bilo kojem tržištu električne energije

5. *aktivni kupac* je krajnji kupac, ili skupina krajnjih kupaca koji djeluju zajedno, koji troši ili skladišti električnu energiju proizvedenu u vlastitom prostoru smještenom unutar definiranih granica ili koji prodaje električnu energiju koju sam proizvodi ili sudjeluje u pružanju fleksibilnosti ili u programima energetske učinkovitosti, uz uvjet da te djelatnosti nisu njegova primarna trgovačka ili profesionalna djelatnost

6. *bilančna grupa* je jedan ili više sudionika na tržištu za koju se prijavljuje tržišna pozicija, određuje ostvarenje i za čije je odstupanje odgovoran voditelj bilančne grupe

7. *burza električne energije* je pravna osoba koja vodi burzovno tržište električne energije te organizirano trgovanje proizvodima koji se kupuju i prodaju preko burze električne energije, na siguran, nepristran, razvidan i anonimn način, te djeluje kao ugovorna strana između prodavatelja i kupaca, preuzimajući rizike kupnje i prodaje u okviru kupoprodajnih transakcija zaključenih na burzi električne energije

8. *certifikacija operatora prijenosnog sustava* je postupak kojim se utvrđuje sukladnost operatora prijenosnog sustava s odredbama ovoga Zakona kojima se uređuje razdvajanje i neovisnost operatora prijenosnog sustava

9. *certifikat* je potvrda koju u postupku certificiranja izdaje Agencija kojom se potvrđuje da operator prijenosnog sustava ispunjava uvjete glede njegova razdvajanja i neovisnosti, i to financijske, materijalne, tehničke uvjete i uvjete kadrovske opremljenosti kao i druge uvjete propisane odredbama ovoga Zakona

10. *član burze električne energije* je sudionik na tržištu koji s burzom električne energije ima sklopljen odgovarajući ugovor o članstvu

11. *dispečiranje* je upravljanje tokovima električne energije (snage) i regulacija napona u elektroenergetskom sustavu, uključujući i razmjenu s drugim sustavima

12. *distribucija električne energije* je prijenos električne energije visokonaponskim, srednjenaponskim ili niskonaponskim distribucijskim sustavima radi njezine isporuke kupcima, ali ne uključuje opskrbu

13. *distribuirana proizvodnja* su proizvodna postrojenja priključena na distribucijsku mrežu

14. *ekonomsko prvenstvo* je rangiranje ponuđača u skladu s ekonomskim kriterijima

15. *elaborat mogućnosti priključenja* (u daljnjem tekstu: EMP) je analiza mogućnosti priključenja na prijenosnu i/ili distribucijsku mrežu, te moguće opcije izvedbe priključka na

elektroenergetsku prijenosnu i/ili distribucijsku mrežu, bez analize stvaranja tehničkih uvjeta u mreži

16. *elaborat optimalnog tehničkog rješenja priključenja na mrežu* (u daljnjem tekstu: EOTRP) je analiza mogućnosti priključenja korisnika na prijenosnu i/ili distribucijsku mrežu, u cilju utvrđivanja optimalnog tehničkog rješenja priključenja i procjene troškova priključenja na mrežu

17. *elektroenergetski subjekt* je pravna ili fizička osoba, koja nije krajnji kupac, a koja obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti i koja je odgovorna za komercijalne i tehničke zadaće i zadaće održavanja koje su povezane s tim djelatnostima

18. *elektroenergetska infrastruktura* su energetske kabele položene ispod morske površine na morsko dno ili ukopane u morsko dno te kopnenog dijela pomorskog dobra

19. *energetska suglasnost* je suglasnost operatora sustava za priključenje na elektroenergetsku mrežu

20. *energetska učinkovitost* je omjer između ostvarenog učinka, usluge, robe ili energije i utroška energije

21. *energetska zajednica građana* je pravna osoba koja se temelji na dobrovoljnom i otvorenom sudjelovanju te je pod stvarnom kontrolom članova ili vlasnika udjela koji su fizičke osobe, jedinice lokalne samouprave ili mala poduzeća, a čija je primarna svrha pružanje okolišne, gospodarske ili socijalne koristi svojim članovima ili vlasnicima udjela ili lokalnim područjima na kojima djeluje, a ne stvaranje financijske dobiti i koja može sudjelovati u proizvodnji, među ostalim iz obnovljivih izvora, opskrbi, potrošnji, agregiranju, skladištenju energije, uslugama energetske učinkovitosti ili uslugama punjenja za električna vozila ili pružati druge energetske usluge svojim članovima ili vlasnicima udjela

22. *energija iz obnovljivih izvora* ili *obnovljiva energija* je energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, primjerice energija vjetra, solarna energija (toplinska i fotonaponska) te geotermalna energija, energija iz okoliša, energija plime, oseke i druga energija oceana, hidroenergija, biomasa, plin dobiven od otpada, plin dobiven iz uređaja za obradu otpadnih voda i bioplin

23. *energija uravnoteženja* je energija uravnoteženja definirana člankom 2. točkom 11. Uredbe (EU) 2019/943

24. *energetsko odobrenje* je dokument koji izdaje Ministarstvo za projekt novog proizvodnog postrojenja i/ili postrojenja za skladištenje energije ili projekt povećanja snage postojećeg proizvodnog postrojenja i/ili postrojenja za skladištenje energije

25. *gotovo stvarno vrijeme* je u kontekstu naprednog mjerenja kratko vremensko razdoblje, obično u sekundama ili unutar obračunskog intervala odstupanja na nacionalnom tržištu

26. *horizontalno integrirani subjekt* je subjekt koji obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti proizvodnje električne energije ili prijenosa električne energije ili distribucije električne energije ili opskrbe električnom energijom i drugu djelatnost koja nije elektroenergetska

27. *informacije o obračunu* su sve informacije dostavljene na računima krajnjih kupaca, osim zahtjeva za plaćanje

28. *integrirani elektroenergetski subjekt* je vertikalno integrirani subjekt ili horizontalno integrirani subjekt

29. *interkonekcijski vod* je oprema koja se koristi za povezivanje elektroenergetskih sustava

30. *interoperabilnost* je u kontekstu naprednog mjerenja sposobnost dvije energetske ili komunikacijske mreže, dva sustava, uređaja, dvije aplikacije ili komponente ili više njih da uzajamno djeluju, razmjenjuju i upotrebljavaju informacije radi izvođenja potrebnih funkcija

31. *isporuka električne energije* je preuzimanje električne energije iz mreže ili predaja električne energije u mrežu

32. *izravni vod* je elektroenergetski vod koji povezuje lokaciju proizvodnje električne energije s izoliranim kupcem odnosno s vlastitim prostorijama ili podružnicama proizvođača

33. *izvanredne situacije* su elementarne nepogode ili katastrofa koja je utvrđena zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje odnosno elementarne nepogode

34. *izvedenica električne energije* je financijski instrument određen propisom kojim se uređuje tržište kapitala, kada se taj instrument odnosi na električnu energiju

35. *javna usluga opskrbe električnom energijom* su univerzalna opskrba i zajamčena opskrba

36. *kontrola* su prava, ugovori ili druga sredstva koja, bilo odvojeno ili kombinirano i uzimajući u obzir činjenične ili pravne okolnosti, daju mogućnost provođenja odlučujućeg utjecaja na poduzeće, posebno kroz vlasništvo ili pravo korištenja svim ili dijelom osnovnih sredstava poduzeća, prava ili ugovore kojima se omogućuje odlučujući utjecaj na sastav te glasovanje ili odluke tijela poduzeća

37. *konvencionalno brojilo* je analogno ili elektroničko brojilo koje ne može slati i primati podatke

38. *korisnik mreže* je fizička ili pravna osoba koja je s operatorom sustava sklopila ugovor o korištenju mreže u svrhu predaje električne energije u prienosnu mrežu ili distribucijsku mrežu ili u svrhu preuzimanja električne energije iz prienosne mreže ili distribucijske mreže,

39. *korištenje mreže* je usluga operatora sustava korisniku mreže kojom se omogućuje prienos električne energije prienosnom mrežom i/ili distribucija električne energije distribucijskom mrežom te korištenje usluga sustava

40. *krajnji kupac* je kupac koji kupuje električnu energiju za vlastitu uporabu

41. *kupac iz kategorije kućanstvo* je kupac koji kupuje električnu energiju za potrošnju u vlastitom kućanstvu, isključujući komercijalne ili profesionalne djelatnosti

42. *kupac koji nije kućanstvo* (kupac iz kategorije poduzetništvo) je fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju koja nije za uporabu u njezinu vlastitom kućanstvu, uključujući proizvođače, industrijske kupce, mala i srednja poduzeća, poslovne subjekte i kupce na veleprodajnom tržištu

43. *kupac na veleprodajnom tržištu* je fizička ili pravna osoba koja kupuje električnu energiju u svrhu daljnje prodaje unutar ili izvan sustava poslovnog nastana te osobe

44. *kupac* je kupac na veleprodajnom tržištu ili krajnji kupac električne energije

45. *kvaliteta opskrbe električnom energijom* je pouzdanost napajanja i kvaliteta napona na mjestu preuzimanja, odnosno predaje električne energije te kvaliteta usluga korisnicima mreže

46. *kupac s vlastitom proizvodnjom* je krajnji kupac koji unutar svojih postrojenja i instalacija ima postrojenje za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe i koji može isporučivati istodobno višak proizvedene električne energije u mrežu

47. *mali izolirani sustav* je bilo koji sustav čija je potrošnja u 1996. godini bila manja od 3000 GWh, pri čemu se manje od 5% godišnje potrošnje dobiva kroz međusobno povezivanje s drugim sustavima

48. *mali kupac koji nije kućanstvo* je pravna ili fizička osoba s manje od 50 radnika i s ispunjenim jednim od dva kriterija: s godišnjim prometom koji ne prelazi iznos od 54 milijuna kuna ili s imovinom koja ne prelazi iznos od 27 milijuna kuna, a koja kupuje električnu energiju za vlastito korištenje

49. *ministar* je ministar nadležan za energetiku

50. *Ministarstvo* je ministarstvo nadležno za energetiku

51. *mali povezani sustav* je bilo koji sustav čija je potrošnja u 1996. godini bila manja od 3000 GWh, pri čemu se više od 5% godišnje potrošnje dobije kroz međusobno povezivanje s drugim sustavim

52. *malo poduzeće* je poduzeće koje zapošljava manje od 50 osoba i čiji godišnji promet i/ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 10 milijuna eura

53. *međusobno povezani sustavi* je nekoliko prijenosnih sustava koji su međusobno povezani posredstvom jednog interkonekcijskog voda ili više njih

54. *mikropoduzeće* je poduzeće koje zapošljava manje od deset osoba i čiji godišnji promet i/ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 2 milijuna eura

55. *mjesto za punjenje* je sučelje putem kojeg je u danom trenutku moguće puniti jedno električno vozilo ili zamijeniti bateriju jednog električnog vozila

56. *mrežni kodeksi i smjernice* su: Uredba Komisije (EU) 2015/1222 od 24. srpnja 2015. o uspostavljanju smjernica za dodjelu kapaciteta i upravljanje zagušenjima (SL L 197, 25. 7. 2015.), Uredba Komisije (EU) 2016/631 od 14. travnja 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje proizvođača električne energije na mrežu (SL L 112, 27. 4. 2016), Uredba Komisije (EU) 2016/1719 od 26. rujna 2016. o uspostavljanju smjernica za dugoročnu dodjelu kapaciteta (SL L 259, 27. 9. 2016.), Uredba Komisije (EU) 2016/1388 od 17. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za priključak kupca (SL L 223, 15. 8. 2016.), Uredba Komisije (EU) 2016/1447 od 26. kolovoza 2016. o uspostavljanju mrežnih pravila za zahtjeve za priključivanje na mrežu sustava za prienos istosmjernom strujom visokog napona i istosmjerno priključenih modula elektroenergetskog parka (SL L 241, 8. 9. 2016.), Uredba Komisije (EU) 2017/1485 od 2. kolovoza 2017. o uspostavljanju smjernica za pogon elektroenergetskog prijenosnog sustava (SL L 220, 25. 8. 2017.) (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) 2017/1485), Uredba Komisije (EU) 2017/2195 od 23. studenoga 2017. o uspostavljanju smjernica za električnu energiju uravnoteženja (SL L 312, 28. 11. 2017.) (u daljnjem tekstu: Uredba Komisije (EU) 2017/2195) i Uredba Komisije (EU) 2017/2196 od 24. studenoga 2017 o uspostavljanju mrežnog kodeksa za poremećeni pogon i ponovnu uspostavu elektroenergetskih sustava (SL L 312, 28. 11. 2017.)

57. *najbolje raspoložive tehnike* su u kontekstu zaštite podataka i sigurnosti u okruženju naprednog mjerenja najdjelotvornije, najnaprednije i prikladne tehnike za pružanje temelja za sukladnost s pravilima Europske unije za zaštitu podataka i sigurnosnim pravilima

58. *naknada za korištenje mreže* je novčani iznos koji se plaća za korištenje mreže u obračunskom razdoblju, a čini umnožak iznosa tarifne stavke i broja jedinica tarifne stavke koji je utrošen u obračunskom razdoblju

59. *naknada za priključenje na mrežu* je naknada za priključenje građevine novog korisnika mreže na prijenosnu i/ili distribucijsku mrežu, kao i za povećanje priključne snage postojećeg korisnika mreže

60. *naknada za promjenu opskrbljivača* je naknada ili novčana kazna, uključujući naknade za raskid ugovora, koju opskrbljivači ili agregatori ili operatori sustava izravno ili neizravno nameću kupcima zbog promjene opskrbljivača ili agregatora

61. *naknada za raskid ugovora* je naknada ili novčana kazna koju opskrbljivači ili agregatori nameću kupcima zbog raskida ugovora o opskrbi električnom energijom ili ugovora o agregiranju

62. *napredna mreža* je elektroenergetska mreža koja korištenjem naprednih tehnologija optimira rad elektroenergetskog sustava te na troškovno učinkovit način omogućuje integriranje ponašanja i djelovanja svih korisnika mreže radi postizanja i očuvanja ekonomski učinkovitog i održivog elektroenergetskog sustava s niskim gubicima te odgovarajućom razinom kvalitete opskrbe električnom energijom i sigurnosti opskrbe električnom energijom kao i aktivnog sudjelovanja korisnika mreže

63. *nefrekvencijska pomoćna usluga* je usluga kojom se koristi operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava u svrhu regulacije napona u stacionarnom stanju, injektiranja brzodjelujuće jalove struje, tromosti za osiguranje stabilnosti lokalne mreže, struje kratkog spoja, sposobnosti crnog starta te sposobnosti otočnog pogona

64. *neovisni agregator* je agregator koji nije povezan s opskrbljivačem krajnjih kupca, odnosno nije povezani subjekt s opskrbljivačem krajnjih kupca

65. *nestandardna usluga operatora sustava* je pridjeljiva usluga iz područja nadležnosti i odgovornosti operatora sustava koja nije sadržana u naknadi za korištenje mreže i naknadi za priključenje na mrežu

66. *niski napon (NN)* su naponske razine do uključivo 1000 V

67. *nositelj projekta* je fizička ili pravna osoba koja planira graditi i gradi proizvodno postrojenje ili proizvodnu jedinicu, upisana u Registar obnovljivih izvora energije i kogeneracije te povlaštenih proizvođača

68. *obnovljivi izvori energije* su energija iz obnovljivih nefosilnih izvora, primjerice energija vjetra, solarna energija (toplinska i fotonaponska) te geotermalna energija, energija iz okoliša, energija plime, oseke i druga energija oceana, hidroenergija, biomasa, plin dobiven od otpada, plin dobiven iz uređaja za obradu otpadnih voda i bioplin

69. *obračunski interval odstupanja* je razdoblje obračuna odstupanja kako je definirano u članku 2. točki 15. Uredbe (EU) 2019/943

70. *odstupanje* je razlika između ostvarenja i tržišne pozicije bilančne grupe u jednom obračunskom intervalu odstupanja

71. *operator distribucijskog sustava* je fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju distribucijske mreže na danom području kao i zajedničkih postrojenja prema prijenosnoj mreži i, kada je to primjenjivo, međusobno povezivanje s drugim distribucijskim sustavima te za osiguravanje dugoročne sposobnosti distribucijske mreže da zadovolji razumne zahtjeve za distribuciju električne energije

72. *operator prijenosnog sustava* je fizička ili pravna osoba odgovorna za pogon i vođenje, održavanje, razvoj i izgradnju prijenosne mreže na danom području, prekograničnih prijenosnih vodova prema drugim prijenosnim mrežama kao i zajedničkih postrojenja prema distribucijskoj mreži te za osiguravanje dugoročne sposobnosti prijenosne mreže da zadovolji razumne zahtjeve za prijenos električne energije

73. *operator skladišta energije* je fizička ili pravna osoba koja obavlja energetske djelatnosti skladištenja energije

74. *operator sustava* je operator prijenosnog sustava i operator distribucijskog sustava

75. *operator tržišta električne energije* je pravna osoba kojoj su ovim Zakonom dodijeljene posebne zadaće ili obveze u pogledu tržišta električne energije

76. *operator zatvorenog distribucijskog sustava* je energetski subjekt koji obavlja energetske djelatnosti distribucije električne energije u zatvorenom distribucijskom sustavu

77. *opskrba električnom energijom* je kupnja i prodaja električne energije na veleprodajnom tržištu, prodaja električne energije krajnjim kupcima i skladištima energije, otkup električne energije od aktivnih kupaca, skladišta energije i proizvođača te agregiranje

78. *opskrba električnom energijom koja se obavlja kao javna usluga* je opskrba električnom energijom onih krajnjih kupaca koji imaju pravo na takav način opskrbe i slobodno ga izaberu ili koriste po automatizmu

79. *opskrbljivač* je elektroenergetski subjekt koji obavlja elektroenergetske djelatnosti opskrbe električnom energijom

80. *opskrbljivač kupaca u okviru javne usluge opskrbe električnom energijom* je opskrbljivač koji pruža univerzalnu opskrbu i opskrbljivač koji pruža zajamčenu opskrbu

81. *pomoćna usluga* je usluga potrebna za rad prijenosnog ili distribucijskog sustava, uključujući usluge uravnoteženja i nefrekvencijske pomoćne usluge, koja ne uključuje upravljanje zagušenjem

82. *postrojenje za skladištenje energije* je, u kontekstu elektroenergetskog sustava, objekt u kojem se skladišti energija

83. *potpuno integrirana komponenta mreže* je komponenta mreža koja je integrirana u prijenosni ili distribucijski sustav, uključujući i postrojenje za skladištenje energije, i koja se

koristi jedino u svrhu osiguravanja sigurnog i pouzdanog rada prijenosnog ili distribucijskog sustava, a ne u svrhu uravnoteženja ili upravljanja zagušenjem

84. *povezani subjekt* su bilo koja dva ili više subjekata u okviru grupe i subjekti koji pripadaju istim vlasnicima udjela odnosno povezana društva sukladno računovodstvenim propisima

85. *pridjeljivi poslovi* su poslovi na izgradnji priključka, koje obavlja operator sustava, a može ih obavljati i ovlaštenu izvođač u skladu s pravilima o priključenju na prijenosnu mrežu odnosno pravilima o priključenju na distribucijsku mrežu

86. *prijenos električne energije* je prijenos električne energije međusobno povezanim sustavom vrlo visokog i visokog napona radi njezine isporuke krajnjim kupcima ili operatoru distribucijskog sustava, ali ne uključuje opskrbu električnom energijom

87. *priključak* je fizički priključak na prijenosnu mrežu ili distribucijsku mrežu koji obuhvaća mjernu opremu i obračunsko mjerno mjesto, a koji je sastavni dio mreže

88. *pristup mreži* je pravo korisnika mreže na korištenje mreže radi prijenosa, distribucije te isporuke ugovorene količine električne energije, u okviru odobrene priključne snage, tijekom ugovorenog razdoblja na temelju propisanih i javno objavljenih uvjeta prema načelima nepristranosti

89. *proizvodnja* je proizvodnja električne energije, odnosno pretvorba goriva ili energije u električnu energiju

90. *proizvođač električne energije* je fizička ili pravna osoba koja proizvodi električnu energiju

91. *regionalni koordinacijski centar* je centar osnovan u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2019/943

92. *sigurnost opskrbe* je opskrba električnom energijom te tehnička sigurnost, odnosno sposobnost elektroenergetskog sustava da jamči opskrbu kupaca električnom energijom tako da se krajnjim kupcima osigura i isporuči potrebna količina električne energije

93. *skladištenje energije* je, u kontekstu elektroenergetskog sustava, odgađanje konačne uporabe električne energije do trenutka kasnijeg od onog u kojem je proizvedena ili pretvorba električne energije u oblik energije koji se može skladištiti, skladištenje takve energije i naknadna pretvorba takve energije u električnu energiju ili njezina uporaba kao nositelja energije

94. *složeni priključak* je svaki priključak na prijenosnu mrežu odnosno svaki priključak na distribucijsku mrežu za koji je potrebno stvaranje tehničkih uvjeta u mreži ili priključak koji je jednostavna građevina u skladu s propisima o prostornom uređenju i gradnji za koji je nužno riješiti imovinskoppravne odnose s trećim stranama

95. *srednje poduzeće* je poduzeće koje zapošljava manje od 250 radnika i čiji godišnji promet ne prelazi 50 milijuna eura ili ukupna godišnja bilanca ne prelazi 43 milijuna eura

96. *srednji napon (SN)* su naponske razine od 1 kV do uključivo 35 kV

97. *stvaranje tehničkih uvjeta u mreži* je izgradnja novih dijelova i/ili rekonstrukcija postojećih dijelova prijenosne i/ili distribucijske mreže, radi korištenja mreže u okviru odobrene priključne snage, koja ne obuhvaća priključak na mrežu, a smatra se nepridjeljivim poslovima koje obavlja isključivo operator sustava

98. *subjekt odgovoran za odstupanje* je sudionik na tržištu, kako je definirano u članku 2. točki 14 Uredbe (EU) 2019/943

99. *sudionik na tržištu* je sudionik na tržištu kako je definirano u članku 2. točki 25. Uredbe (EU) 2019/943

100. *sustav naprednog mjerenja* je elektronički sustav koji može mjeriti električnu energiju koja je predana u mrežu ili električnu energiju koja je preuzeta iz mreže pružajući više informacija od konvencionalnog brojila te koji može slati i primati podatke nekim oblikom elektroničke komunikacije u svrhu informiranja, praćenja i kontrole

101. *tijelo Europske unije za operatore distribucijskih sustava* je europsko tijelo za operatore distribucijskih sustava u skladu s Uredbom (EU) 2019/943

102. *treća država* je svaka država osim Republike Hrvatske ili druge države članice Europske unije

103. *trgovac električnom energijom* je elektroenergetski subjekt koji obavlja elektroenergetsku djelatnost trgovine električnom energijom

104. *trgovina električnom energijom* je kupnja i prodaja električne energije, isključujući prodaju električne energije krajnjim kupcima

105. *tržišta električne energije* uključuju izvanburzovna i burzovna tržišta električne energije za trgovanje električnom energijom, opskrbu, agregiranje, tržište kapacitetima, uslugama uravnoteženja, nefrekvencijskim pomoćnim uslugama, izvedenicama električne energije, u svim vremenskim okvirima

106. *ugovor o opskrbi električnom energijom* je ugovor kojim se uređuje opskrba krajnjeg kupca električnom energijom, ali ne uključuje izvedenicu električne energije, a može uključivati odredbe o otkupu električne energije predane u mrežu u slučaju aktivnog kupca

107. *ugovor s dinamičnim određivanjem cijene električne energije* je ugovor o opskrbi električnom energijom između opskrbljivača i krajnjeg kupca koji odražava promjenu cijena na promptnim tržištima, uključujući tržišta za dan unaprijed i unutardnevna tržišta, u intervalima koji odgovaraju barem učestalosti poravnanja tržišta

108. *univerzalna usluga* je jedinstveni način prodaje električne energije u okviru opskrbe električnom energijom koja se obavlja kao javna usluga, kojim se osigurava pravo kupca iz kategorije kućanstvo na javnu uslugu opskrbe električnom energijom pod istim uvjetima na cijelom području Republike Hrvatske

109. *upravljanje potrošnjom* je promjena u opterećenju kod krajnjih kupaca u odnosu na njihove uobičajene ili trenutačne obrasce potrošnje električne energije kao odgovor na tržišne signale, uključujući vremenski ovisnu promjenu cijene električne energije ili novčane poticaje, ili kao odgovor na prihvrat ponude krajnjeg kupca za prodaju smanjenja ili povećanja potražnje po cijeni na organiziranim tržištima, kako je definirano u članku 2. točki 4. Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1348/2014 od 17. prosinca 2014. o izvješćivanju o podacima i provedbi članka 8. stavaka 2. i 6. Uredbe (EU) br. 1227/2011 Europskog parlamenta i Vijeća o cjelovitosti i transparentnosti veleprodajnog tržišta energije (Tekst značajan za EGP) (SL L 363, 18. 12. 2014.), pojedinačno ili putem agregiranja

110. *uravnoteženje sustava* je uravnoteženje kako je definirano u članku 2. točki 10. Uredbe (EU) 2019/943

111. *usluge sustava* su usluge elektroenergetskog sustava nužne za rad prijenosnog i distribucijskog sustava koje obuhvaćaju vođenje elektroenergetskog sustava, održavanje frekvencije, održavanje napona i ponovnu uspostavu napajanja, a osigurava ih operator prijenosnog sustava ili operator distribucijskog sustava

112. *veliko poduzeće* je poduzeće koje zapošljava više od 250 radnika i čiji godišnji promet prelazi 50 milijuna eura ili ukupna godišnja bilanca prelazi 43 milijuna eura

113. *vertikalno integrirani subjekt* je elektroenergetski subjekt ili grupa elektroenergetskih subjekata u kojima ista osoba ili iste osobe imaju mogućnost izravne ili posredne kontrole i gdje elektroenergetski subjekt ili grupa elektroenergetskih subjekata obavlja najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti prijenosa električne energije ili distribucije električne te najmanje jednu od elektroenergetskih djelatnosti proizvodnje električne energije, trgovine električnom energijom ili opskrbe električnom energijom

114. *visoki napon (VN)* su naponske razine od 110 kV do uključivo 220 kV

115. *voditelj bilančne grupe* je sudionik na tržištu koji je odgovoran za odstupanje jedne bilančne grupe i koji je s operatorom prijenosnog sustava sklopio ugovor o odgovornosti za odstupanje

116. *vrlo visoki napon (VVN)* su naponske razine veće od 220 kV

117. *zagušenje* je zagušenje kako je definirano u članku 2. točki 4 Uredbe (EU) 2019/943

118. *zajamčena opskrba* je javna usluga opskrbe električnom energijom kojom se osigurava pravo kupca koji nije iz kategorije kućanstvo na opskrbu električnom energijom pod istim uvjetima na cijelom području Republike Hrvatske

119. *zajamčeni opskrbljivač* je elektroenergetski subjekt koji pruža javnu uslugu zajamčenog otkupa električne energije

120. *zatvoreni distribucijski sustav* je sustav koji distribuira električnu energiju, različit od distribucije električne energije, a koji se nalazi unutar zemljopisno ograničene industrijske ili trgovačke lokacije ili lokacije sa zajedničkim uslugama kao što su: gospodarske zone i to: proizvodno-industrijski kompleksi, brodogradilišta, robni terminali, poduzetnički centri i dr., trgovački i poslovni centri i to: shopping centri, uredski prostori, objekti sajamskih priredbi i dr., zdravstveno-rehabilitacijski objekti i to: bolnice, poliklinike, lječilišni centri i dr., hotelsko-turistički objekti i to: hoteli, kampovi, odmarališta, sportsko-rekreacijski centri i dr., prometno-logistički sustavi i to: pomorske/riječne luke i terminali, nautičke marine, zračne luke, željeznički kolodvori, autobusni terminali, specifična cestovna infrastruktura, punionice električnih vozila, skladišni prostori i dr., zone posebne namjene i to: carinske zone, znanstvenoistraživački centri i dr.

(2) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu imaju značenja utvrđena zakonima kojima se uređuje energetska sektor, regulacija energetske djelatnosti t-*e područje obnovljivih izvora energije i visokoučinkovite kogeneracije.

Energetske djelatnosti

Članak 4.

(1) Energetske djelatnosti (u daljnjem tekstu: elektroenergetske djelatnosti), u smislu ovoga Zakona, su:

1. proizvodnja električne energije
2. prijenos električne energije
3. distribucija električne energije
4. organiziranje tržišta električne energije
5. opskrba električnom energijom
6. agregiranje
7. trgovina električnom energijom
8. skladištenje energije
9. organiziranje energetske zajednice građana
10. operator zatvorenog distribucijskog sustava.

(2) Elektroenergetske djelatnosti obavljaju se kao javne usluge i kao tržišne djelatnosti.

(3) Pravne i fizičke osobe mogu obavljati elektroenergetske djelatnosti samo na temelju rješenja kojim se dozvoljava obavljanje te djelatnosti (u daljnjem tekstu: dozvola) sukladno zakonu kojim se uređuje energetska sektor, osim ako drukčije nije propisano ovim Zakonom.

(4) Djelatnost upravitelja željezničke infrastrukture, vezana za isporuku i naplatu električne energije za vuču vlakova ne smatra se energetska djelatnošću iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Upravitelj željezničke infrastrukture iz stavka 4. ovoga članka može vratiti u mrežu električnu energiju koja nastaje pri rekuperativnom kočenju, određenu sukladno propisu kojim se uređuje područje željeznice, do uključivo 6 MW.

Aktivni kupac

Članak 25.

(1) Svaki krajnji kupac ili skupina krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju mogu sudjelovati na svim tržištima električne energije kao aktivni kupci u skladu s pravilima kojima se uređuju pojedina tržišta električne energije.

(2) Aktivni kupac iz stavka 1. ovoga članka na čiju instalaciju je priključeno proizvodno postrojenje ili postrojenje za skladištenje energije predaje električnu energiju u mrežu na istom obračunskom mjernom mjestu na kojem preuzima električnu energiju iz mreže.

(3) Priključna snaga u smjeru predaje električne energije u mrežu na obračunskom mjernom mjestu aktivnog kupca iz stavka 1. ovoga članka ne smije biti veća od priključne snage u smjeru preuzimanja električne energije iz mreže na tom obračunskom mjernom mjestom.

(4) Skupinu krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju iz stavka 1. ovoga članka čine obračunska mjerna mjesta krajnjih kupaca u istoj zgradi s više stanova i/ili poslovnih prostora na čiju instalaciju je priključeno proizvodno postrojenje ili postrojenje za skladištenje energije preko obračunskog mjernog mjesta pojedinog krajnjeg kupca, obračunskog mjernog mjesta zajedničke potrošnje ili preko posebnog obračunskog mjernog mjesta za proizvodno postrojenje ili postrojenje za skladištenje energije.

(5) Ukupna priključna snaga u smjeru predaje električne energije u mrežu na obračunskim mjernim mjestima skupine krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju iz stavka 1. ovoga članka ne smije biti veća od 80% ukupne priključne snage u smjeru preuzimanja električne energije iz mreže na tim obračunskim mjernim mjestima.

(6) Obračunsko mjerno mjesto aktivnog kupca iz stavaka 2. i 4. ovoga članka mora biti opremljeno naprednim brojilom i u skladu s tehničkim zahtjevima propisanim u mrežnim pravilima prijenosnog sustava odnosno mrežnim pravilima distribucijskog sustava.

(7) Posebno obračunsko mjerno mjesto za proizvodno postrojenje ili postrojenje za skladištenje energije iz stavka 4. ovoga članka mora biti opremljeno naprednim brojilom i u skladu s tehničkim zahtjevima propisanim u mrežnim pravilima distribucijskog sustava.

(8) Skupina krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju iz stavka 1. ovoga članka dužna je operatoru distribucijskog sustava ili operatoru prijenosnog sustava dostaviti popis obračunskih mjernih mjesta proizvodnih postrojenja, popis obračunskih mjernih mjesta postrojenja za skladištenje energije, popis obračunskih mjernih mjesta krajnjih kupaca koja su uključena u dijeljenje električne energije te ključ prema kojem se električna energija predana u mrežu na obračunskim mjernim mjestima skupine krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju dijeli po obračunskim mjernim mjestima koja su uključena u dijeljenje električne energije, kao i svaku promjenu navedenih popisa odnosno ključa dijeljenja električne energije.

(9) Operator sustava dužan je omogućiti skupini krajnjih kupaca koji zajednički nastupaju iz stavka 1. ovoga članka te korisnicima mjernih podataka mjerne podatke obračunskog mjernog mjesta pojedinog krajnjeg kupca, obračunskog mjernog mjesta zajedničke potrošnje ili posebnog obračunskog mjernog mjesta za proizvodno postrojenje ili postrojenje za skladištenje energije, potrebne za obračun električne energije koja je preuzeta iz mreže odnosno obračun električne energije koja je predana u mrežu u ovisnosti o aranžmanu korištenja proizvodnog postrojenja odnosno postrojenja za skladištenje energije koji su međusobno ugovorili krajnji kupci koji zajednički nastupaju iz stavka 1. ovoga članka.

(10) Aktivni kupac iz stavka 1. ovoga članka:

1. ima pravo djelovati izravno ili putem agregatora
2. ima pravo prodavati električnu energiju koju sam proizvede opskrbljivaču putem ugovora o opskrbi električnom energijom odnosno otkupljivaču putem ugovora kojim se

uređuje otkup električne energije po pojedinom obračunskom mjernom mjestu ili putem agregiranja

3. ima pravo sudjelovati u pružanju usluga uravnoteženja, usluga fleksibilnosti i programima energetske učinkovitosti

4. ima pravo delegirati trećoj strani upravljanje postrojenjima potrebnima za njegove aktivnosti, uključujući izgradnju, rad, obradu podataka i održavanje postrojenja i instalacija, a da se ta treća strana ne smatra aktivnim kupcem

5. podliježe tarifnim stavkama za distribuciju električne energije i tarifnim stavkama za prijenos električne energije koje odražavaju stvarne troškove, transparentne su i nediskriminacijske pri čemu se zasebno razmatra i uzima u obzir električna energija koja je predana u mrežu i električna energija koja je preuzeta iz mreže, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska sektor i zakonom kojim se uređuje područje regulacije energetskih djelatnosti te člankom 18. Uredbe (EU) 2019/943, osiguravajući odgovarajući i uravnotežen doprinos raspodjeli ukupnih troškova sustava

6. je subjekt odgovoran za odstupanje ili svoju odgovornost za odstupanje ugovorno prenosi u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2019/943 i pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava.

(11) Aktivni kupci na obračunskom mjernom mjestu na koje je priključeno postrojenje za skladištenje energije ne podliježu dvostrukim naknadama, uključujući naknadu za korištenje mreže, za uskladištenu električnu energiju koja ostaje unutar njihova prostora ili za pružanje usluga fleksibilnosti operatoru sustava.

(12) Aktivni kupac iz stavka 1. ovoga članka na čiju instalaciju je priključeno postrojenje za skladištenje energije:

1. priključuje se na mrežu u skladu s pravilima za priključenje na prijenosnu mrežu ili pravilima za priključenje na distribucijsku mrežu, mrežnim pravilima prijenosnog sustava ili mrežnim pravilima distribucijskog sustava te metodologijom utvrđivanja naknade za priključenje na elektroenergetsku mrežu novih korisnika mreže i za povećanje priključne snage postojećih korisnika mreže u rokovima propisanim uvjetima kvalitete opskrbe električnom energijom

2. plaća naknadu za korištenje mreže kao krajnji kupac, smije pružati nekoliko usluga uključujući uslugu fleksibilnosti, usluge uravnoteženja, odziva potrošnje, regulacije napona, istodobno ako je to tehnički izvedivo.

Energetske zajednice građana

Članak 26.

(1) Energetska zajednica građana je pravna osoba koja je osnovana na području Republike Hrvatske, čiji se vlasnici udjela ili članovi dobrovoljno udružuju kako bi ostvarili prednosti razmjene energije proizvedene i potrošene na određenom prostornom obuhvatu lokalne zajednice, koja djeluje na temelju zakona kojim se uređuje financijsko poslovanje i računovodstvo neprofitnih organizacija, a svoju energetska djelatnost obavlja na temelju dozvole izdane u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetska sektor i člankom 4. ovoga Zakona.

(2) Vlasnik udjela ili član u energetska zajednici građana može biti fizička ili pravna osoba, uključujući jedinice lokalne samouprave, mikropoduzeće ili malo poduzeće čije je mjesto stanovanja, poslovnog nastana ili poslovnog prostora na području jedinice lokalne samouprave u kojoj je sjedište energetska zajednice građana.

(3) Stvarnu kontrolu u energetske zajednici građana mogu imati vlasnici udjela i članovi energetske zajednice građana koji nisu srednja poduzeća i velika poduzeća, a pritom vlasnici udjela i članovi energetske zajednice građana glasačka prava ostvaruju neovisno o vlasničkom udjelu u energetske zajednici građana, prema načelu jedan član – jedan glas.

(4) Vlasnik udjela ili član energetske zajednice građana ne smije imati više od 40% udjela u vlasništvu pravne osobe drugog vlasnika udjela ili člana iste energetske zajednice građana.

(5) Sudjelovanje u energetske zajednici građana otvoreno je i dobrovoljno u skladu s uvjetima sudjelovanja u energetske zajednici građana koje je energetska zajednica građana dužna donijeti najkasnije 15 dana prije početka svojih aktivnosti na bilo kojem tržištu električne energije i objaviti na svojim mrežnim stranicama.

(6) Vlasnik udjela ili član energetske zajednice građana može napustiti energetske zajednicu građana u skladu s odredbom članka 22. ovoga Zakona.

(7) Vlasnik udjela ili član energetske zajednice građana kojem je odbijeno sudjelovanje ili kojem se priječi napuštanje energetske zajednice građana može izjaviti prigovor Agenciji.

(8) Na obračunskom mjernom mjestu vlasnika udjela odnosno člana energetske zajednice građana vrijede prava i obveze krajnjeg kupca ili aktivnog kupca odnosno korisnika mreže.

(9) Na obračunskom mjernom mjestu vlasnika udjela ili člana energetske zajednice građana primjenjuju se tarifne stavke za prijenos električne energije u skladu s metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za prijenos električne energije i odlukom o iznosu tarifnih stavki za prijenos električne energije te tarifne stavke za distribuciju električne energije u skladu s metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije i odlukom o iznosu tarifnih stavki za distribuciju električne energije.

(10) Na obračunskom mjernom mjestu vlasnika udjela odnosno člana energetske zajednice zasebno se razmatra i uzima u obzir električna energija koja je predana u mrežu i električna energija koja je preuzeta iz mreže, u skladu sa zakonom kojim se uređuje energetske sektor i zakonom kojim se uređuje područje regulacije energetske djelatnosti, te člankom 18. Uredbe (EU) 2019/943 osiguravajući odgovarajući i uravnotežen doprinos raspodjeli ukupnih troškova sustava.

(11) Energetske zajednica građana može sudjelovati u proizvodnji električne energije za potrebe vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana, među ostalim, iz obnovljivih izvora energije, opskrbi električnom energijom vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana, upravljanju potrošnjom električne energije vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana, agregiranju vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana, skladištenju energije za vlasnike udjela odnosno članove energetske zajednice građana, uslugama energetske učinkovitosti za vlasnike udjela odnosno članove energetske zajednice građana, uslugama punjenja za električna vozila vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana odnosno može pružati druge energetske usluge vlasnicima udjela odnosno članovima energetske zajednice građana u skladu s pravilima kojima se uređuju pojedina tržišta električne energije.

(12) Energetske zajednica građana može sudjelovati na svim tržištima električne energije izravno ili putem agregiranja u skladu s pravilima kojima se uređuju pojedina tržišta električne energije.

(13) Ako sudjeluje na veleprodajnom tržištu, energetske zajednica građana financijski je odgovorna za odstupanja koje uzrokuje u elektroenergetskom sustavu i u tom je smislu subjekt odgovoran za odstupanje ili svoju odgovornost za odstupanje ugovorno prenosi u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) 2019/943 i pravilima o uravnoteženju elektroenergetskog sustava.

(14) Na energetska zajednicu građana se pri obavljanju aktivnosti iz stavaka 11., 12. i 13. ovoga članka nediskriminacijski i razmjerno primjenjuju propisi kojim se uređuje sudjelovanje na tržištima električne energije u Republici Hrvatskoj.

(15) Energetska zajednica građana ima pravo na obračunskim mjernim mjestima vlasnika udjela i članova energetske zajednice urediti dijeljenje električne energije iz proizvodnih postrojenja i postrojenja za skladištenje energije energetske zajednice građana ili aktivnog kupca koji je član energetske zajednice građana u skladu s općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom dok se na obračunskim mjernim mjestima vlasnika udjela i članova energetske zajednice građana zadržavaju prava i obveze krajnjih kupaca odnosno korisnika mreže.

(16) Operator distribucijskog sustava energetske zajednice građana pruža usluge vezano za aktivnosti iz stavka 15. ovoga Zakona u skladu s pravilima i cjenikom nestandardnih usluga operatora distribucijskog sustava i općim uvjetima za korištenje mreže i opskrbu električnom energijom.

(17) Dijeljenjem električne energije iz stavka 15. ovoga članka ne dovodi se u pitanje primjenjiva naknada za korištenje distribucijske mreže i druga propisana davanja u skladu s metodologijom za određivanje iznosa tarifnih stavki za distribuciju električne energije, a na temelju analize troškova i koristi distribuiranih izvora električne energije.

(18) Analizu troškova i koristi distribuiranih izvora električne energije iz stavka 17. ovoga članka izrađuje Agencija na temelju podataka, informacija i podloga koje joj osigurava operator distribucijskog sustava.

(19) Energetska zajednica u svrhu dijeljenja električne energije iz stavka 15. ovoga članka dužna je operatoru distribucijskog sustava dostaviti popis obračunskih mjernih mjesta proizvodnih postrojenja, popis obračunskih mjernih mjesta postrojenja za skladištenje energije, popis obračunskih mjernih mjesta vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana koja su uključena u dijeljenje električne energije te ključ prema kojem se električna energija predana u mrežu na obračunskim mjernim mjestima vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana dijeli po obračunskim mjernim mjestima koja su uključena u dijeljenje električne energije, kao i svaku promjenu navedenih popisa odnosno ključa dijeljenja električne energije.

(20) Obračunska mjerna mjesta iz stavka 19. ovoga članka moraju biti opremljena naprednim brojilom i u skladu s tehničkim zahtjevima propisanim u mrežnim pravilima distribucijskog sustava te moraju biti priključena na istu transformatorsku stanicu 10(20)/0,4 kV.

(21) Ukupna priključna snaga u smjeru predaje električne energije u mrežu na obračunskim mjernim mjestima vlasnika udjela odnosno članova energetske zajednice građana iz stavka 20. ovoga članka ne smije biti veća od 80% ukupne priključne snage u smjeru preuzimanja električne energije na tim obračunskim mjernim mjestima.

(22) Višak električne energije proizvedene u okviru energetske zajednice građana, a koja nije potrošena u skladu sa stavkom 19. ovoga članka preuzima opskrbljivač na obračunskom mjernom mjestu vlasnika udjela odnosno člana energetske zajednice građana koji sudjeluje u dijeljenju energije u skladu sa stavkom 19. ovoga članka.